

Huisarts en Wetenschap

Huisarts en Wetenschap verschijnt 13 maal per jaar.

Website: <http://www.henw.org>

Redactiecommissie

Dr. J.O.M. Zaat, voorzitter
Dr. R.A.M.J. Damoiseaux
Dr. H.E. van der Horst
Dr. P.L.B.J. Lucassen
Drs. T.C. olde Hartman (junior-redactielid)
Dr. F.G. Schellevis
Dr. H.C.P.M. van Weert
Dr. G.Th. van der Werf

Redactiesecretariaat

Drs. F. Gerritsma
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
T (030) 288 17 00, F (030) 287 06 68
E-mail redactie@nhg-nl.org
Eindredactie drs. C.H.M. Kramer
E-mail c.kramer@nhg-nl.org

Basisvormgeving

Helfrich ontwerp bureau, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
T (030) 288 17 00, F (030) 287 06 68

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 638 37 63
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
Inzenden aan de uitgeverij, www.bsl.nl

Abonnementenadministratie

Klantenservice Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
Voor informatie en bestellingen raadpleeg www.bsl.nl
Distributeur voor België:
Standaard Uitgeverij
Belgiëlei 147a, 2018 Antwerpen
www.standaarduitgeverij.be

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilziggend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studietoelating, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilziggend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studie abonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementsprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
particulieren: € 97,60; geldt ook voor Ned. Antillen en Suriname
overig buitenland: € 145,20
studenten: € 54,45
België: € 97,60
losse nummers: € 12,50
Prijswijzigingen voorbehouden.

Levering en diensten geschieden volgens de voorwaarden van Bohn Stafleu Van Loghum, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder dossiernr. 30073597 op 7 februari 2003. De voorwaarden zijn in te zien op www.bsl.nl, of worden de koper op diens verzoek toegezonden.

ISSN 0018-7070

HOU
TIJDSCHRIFTEN

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Tevreden over praktijkondersteuner; bewijs minder werkdruk niet geleverd

Een derde van alle huisartsen heeft inmiddels een praktijkondersteuner. Of de werklust van de huisarts vermindert en de kwaliteit verbetert, is niet duidelijk. Van Son et al. doen in dit nummer verslag van een RCT naar het effect van praktijkondersteuners. Volgens hen verbetert in ieder geval de zorg voor COPD-patiënten. Die was daarvoor vaak niet nog niet optimaal. De ondersteuner zorgde niet voor minder werkdruk. Het NIVEL bracht in september 2003 een rapport uit met de beschrijving van 11 plaatselijke en 2 landelijke onderzoeken. Zeven van de 11 projecten zijn nog niet afgerond. In 3 gevallen gaat het om RCT's (het onderzoek van Van Son, en nog lopende trials in West-Friesland over het effect van huisbezoek bij kwetsbare ouderen en over mantelzorgers en de zorg voor dementerenden); in één geval gaat het om een cross-sectionele vergelijking tussen praktijken met en zonder ondersteuner (Tweede Nationale Studie), één keer om kwalitatief onderzoek, één keer om een patiëntenenquête. De rest van de projecten kent alleen voor- en nametingen al dan niet met een controlegroep. De gehanteerde uitkomstmaten zijn zeer divers. Het zwaartepunt van het werk van de ondersteuners ligt bij diabetes- en astma/COPD-patiënten. Omdat dat vanwege de projectgelden ook zo moet, is dat een weinig opmerkelijke uitkomst.

Het effect van een ondersteuner op de kwaliteit van zorg is niet eenduidig. De NIVEL-onderzoekers stellen dat als er een effect gevonden werd, dat in het voordeel van de ondersteuner was. Hard bewijs lijkt me dat bij de zwakke methodologie en de kleine aantallen niet. Uit de 5 projecten die de werkdruk maten, was er één – een klein onderzoek in Groningen – waarbij de werkdruk afnam (één uur per week). Het NIVEL-rapport kan nauwelijks dienen als gedegen ondersteuning van de invoering van praktijkondersteuning. Zeven van de 11 projecten zijn niet afgerond, de methodologie is meestal nogal

zwak en de aantallen patiënten of huisartsen zijn klein. Een adequate meta-analyse is het rapport ondanks zijn titel niet. Ook een Cochrane-review (pagina 56) leverde het bewijs voor effectiviteit niet. Gezien alle (financiële) bedreigingen zorgt dat gebrek aan hard bewijs voor een hachelijke onderhandelingspositie voor het voortbestaan van de praktijkondersteuner. Ik zou mijn praktijkondersteuner niet willen missen, maar dat heeft vooral met mijn gevoel over haar nut te maken. Of Hoogervorst gevoelig is voor die emotie betwijfel ik. (JZ)

Van de Berg M, De Bakker D. Meta-analyse.

Introductie praktijkondersteuning op HBO-niveau in de huisartspraktijk in Nederland. Utrecht: NIVEL, 2003. <http://www.nivel.nl/pdf/praktijkondersteuning-hbo-huisartsenpraktijk.pdf>

Screenen op psychiatrische aandoeningen

Alle spreekuurbezoekers screenen op depressie en angst en die uitslag vervolgens meedelen aan de dokter, dat hielp toch niet? Toch is er weer een RCT gedaan naar dit probleem.¹ Het is nog eens geprobeerd in een andere populatie (Denen), met een andere vragenlijst (de SQ, een samenraapsel van 4 andere vragenlijsten), en met wat meer diagnoses (niet alleen depressie en angst, maar ook

Rubrieken in dit nummer

LINH-cijfers	5
Column Bert Keizer NHG-congres	52
Ingezonden	53
Cochrane-reviews	55
Boeken	57
Proefschriften	58
Antwoorden kennistoets	60